

Bölüm 1

SOSYAL BİLGİLER LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN BARIŞ EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Alpaslan AY¹
Aysegül AYYILDIZ²

GİRİŞ

Günümüzde teknolojik ilerlemeler yaşanmasına rağmen, anlaşmazlık durumlarında savaş, çatışma, şiddet gibi olgular halen devam etmektedir. Geçmişimizi, bugünümüzü ve geleceğimizi tehdit eden bu olgular eğitimle yok edilebilir veya değiştirilebilir. Her birey temel öğrenme beklenti ve gereksinimini eğitim sayesinde giderir. Eğitim sürecinde birey şekillenirken, özgür bir biçimde toplumsallaşmalı ve barış, hoşgörü, adalet, toplumsal cinsiyet eşitliği ve insanlara saygı kavramlarını anlamış ve içselleştirmiş olmalıdır (Flowers, 2010). Eğitim, barış kültürünün oluşturulmasında temel etkidir. Barış kelimesi genelde “güzellik”, “sevgi” ve “gerçek” anlamına gelmektedir. Barış temelinde insan hakları, adalet ve özgürlük gibi kavramları barındırmaktadır (Sandy ve Perkins, 2002).

17. yüzyılda Comenius, insanların barışı kültürünü oluşturabilmeleri için eğitilmeleri gerektiği konusunda girişimde bulunmuştur. Okullarda şiddetin artmasıyla birlikte akademisyenler, bu konuya ilişkin araştırma yapmayı sıklaştırmışlardır (Harris, 1999). Barış eğitiminde amaç, barışa erişme yöntem, model, teknik ve stratejilerinin kazandırılmasıdır. Barış eğitimi almış bireylerden çatışma çözme becerilerini ve barışı devam ettirmeye yönelik tutumlarını geliştirmeleri beklenmektedir. UNICEF (1999), barış eğitimini bireylerin şiddet ve çatışmayı önlemek için bilgi, beceri, tutum ve değerlerini geliştirme süreci; her türlü çatışmayı barışçıl bir şekilde çözme” olarak ifade eder (Fountain, 1999). Barış eğitimi, yalnızca şiddet ve anlaşmazlık durumlarıyla değil, aynı zamanda hak, eşitlik ve adalet konularında da çözümler üretecek becerileri bireye kazandırmayı amaçlar.

Odağında insan ve insanın ihtiyaçları olan, toplumsal kurumlarla işbirliği içinde, doğal ve kültürel kaynakların yeterli ölçüde tüketilmesine özen gösteren eğiti-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, alparslanay@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, aysegulkadi.33@gmail.com

eğitimini benimsemiş bir insanda bulunması gereken özellikleri; farklı düşünce-
lere saygılı, hoşgörölü, olaylara eleştirel bakış açısıyla yaklaşan, sorunlara çözüm
odaklı yaklaşan, ön yargısız, empati kurabilen, tartışma kültürünü kazanmış, gün-
demi takip eden bireyler olmaları şeklinde görüş belirtmişlerdir. Özellikle saygı ve
hoşgörüye vurgu yaparak, birçok özelliğin bir arada bulunması gerektiğini belirt-
mişlerdir. oşkun (2012) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim öğretmenle-
ri barışçıl bir kişi için aradıkları en önemli iki özelliğin hoşgörü ve saygı olduğu
görölmüştür. Bu araştırma başka yöntem ve örneklemlerle tekrar yürütülebilir ve
araştırmanın bulguları üzerine araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

1. oşkun, Y. (2012). İlköğretim programlarında barış ve barış eğitimine ilişkin öğretmen görüş-
leri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ens-
titüsü, Tokat.
2. Demir, S. (2011). Türkiyede barış eğitimine bakış: Tanımlar, zorluklar, öneriler: Nitel icelme.
Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. 4, 1739-1745.
3. Ekiz, D. (2003). *Eğitim araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı.
4. Flowers, N. (2010). *Pusulacık çocuklar için insan eğitimi kılavuzu* (ulhaoğlu, M. ev.). İstan-
bul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
5. Fountain, S. (1999). *Peaceeducation in UNICEF*. [www.unicef.org/programme/education/pea-
ce_ed.htm](http://www.unicef.org/programme/education/peace_ed.htm).
6. Harris, I. M. (1999). *Peaceeducation: collegesanduniversities*. *Encyclopedia of violence, peace,
andconflict*. New York: Academic.
7. Harris, I. M. (2002). *Conceptualunderpinnings of peaceeducation*. In G. Salomon& B. Nevo (Eds.),
Peaceeducation: Theconcept, principles, andpracticesaroundtheworld(pp. 15-25). Mahwah, NJ:
Lawrence ErlbaumAssociates.
8. Memişoğlu, H. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının barış ve barış eğitimine ilişkin gö-
rüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(USBES Özel Sayısı I), 151-
175.
9. Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research& evaluation methods*. ThousandOaks, CA: Sage.
10. Sandy, L. R. &Perkins, R. (2002). Thenature of peaceanditsimplicationsforpeaceeducation. *The
Online Journal of PeaceandConflictResolution*, 4(2), 1-8.
11. Yıldırım, A. & şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.